

KOCATEPE HAYVAN HASTANESİ

HASTANE TEMİZLİK VE DEZENFEKSİYON PROSEDÜRÜ

Belge no: AKÜ.KHH.P.11

Yayın Tarihi: 01.01.2024

Rev. Tarihi: ...

1. Amaç: Hayvan Hastanesi'nde risk alanlarına göre temizlik standartlarını oluşturmak, hastane ortamından kaynaklanabilecek enfeksiyonları önlemek, temizlik kurallarını belirlemek ve temizliğin doğru ve etkin yapılmasını sağlamak.

2. Kapsam: Hastanenin tüm birimlerinde uyulması gereken temizlik faaliyetlerini kapsar.

3. Sorumlular

Başhekim, Başhekim yardımcısı, Sorumlu Yönetici, İdari müdür, Enfeksiyöz hastalıklar ve Karantina Birimi Sorumlusu Yoğun Bakım Birimi Sorumlusu, Hospitalizasyon Birimi Sorumlusu, Acil Klinik Sorumlusu Biyogüvenlik Sorumlusu, Hayvan Bakıcısı, Hizmetli

4. Tanımlar:

RİSK DÜZEYİ	BÖLÜM	UYGUN TEMİZLİK
Yüksek riskli alanlar	Ameliyathaneler, enfeksiyöz hastalıklar birimi, tüm birimlere ait tedavi odaları ve invaziv girişimlerin yapıldığı yerler, aşı odası, hemodiyaliz, yoğun bakım üniteleri, sterilizasyon ünitesi, tıbbi atık depoları	Temizlik+ dezenfeksiyon
Orta riskli alanlar	Laboratuvarlar, görüntüleme üniteleri (Röntgen, Tomografi, Mr vb.), işlem odaları (Endoskopi ünitesi), eczane, acil servis, klinik koridorları	Temizlik*
Düşük riskli alanlar	Tekniker - hekim odaları, hasta kabul birimleri, tuvalet, ofis, koridorlar, depolar, çay ocağı, asansörler idari bölümler, personel odaları, tıbbi kayıt arşivi, hasta ile doğrudan temas etmeyen bölümler	Temizlik*

* Yüzeylerin vücut sıvı ve salgıları ile kirlenmesi durumunda temizliğe ek olarak dezenfeksiyon işlemi yapılmalıdır.

5. Faaliyet Akışı

- Hastanenin temizlik işleri Başhekimliğin belirlediği periyod ve düzende yapılmalıdır.
- Hastane, temizlik faaliyetleri için aşağıdaki alanlara ayrılır ve bu alanlar için farklı temizlik ekipmanı (paspas, temizlik arabası vb.) kullanılır.
- Tehlikeli alanlar:** Karantina Birimi, Enfekte Hayvan Kliniği
- Çok temiz alan:** Ameliyathaneler, yoğun bakım birimleri, bu alanlar içinde bulunan koridorlar, Sterilizasyon Birimleri
- Temiz alan:** Kliniklerde hasta muayenesi ve tedavisi amacıyla kullanılan tüm odalar, Hasta Hazırlık Odaları, Aşı Odası, Triage Odası, Eczane, Danışma
- Normal alanlar:** İdari bölümlerde bulunan oda ve koridorlar, hasta sahibi bekleme alanları, öğrenci alanları, Amfiler, asansörler, merdivenler, akademik ve idari personel ofisleri, toplantı ve seminer odası.
- Özel alanlar:** Hospitalizasyon birimleri

5.1. Temizlik ile ilgili genel kurallar

- Temizlik personeli kendilerine verilen iş kıyafetlerini giymelidir.
- Her alanın temizliği o alana ait temizlik ekipmanı ile yapılmalıdır.
- Temizlik bitiminde eller yıkanmalıdır.
- Temizlik personeli, temizlik sırasında mutlaka eldiven giymelidir.
- Paspas ve bez fırçaları zamanı geldiğinde değiştirilmelidir.
- Temizlik malzemeleri her bölüm için ayrı olmalıdır ve her alanın temizliği o alana ait temizlik ekipmanı ile yapılmalıdır.

- Ofis ve Personel Odalarında eşya ve yüzey temizliği sırasında yeşil renkli, ıslak alanların temizliğinde sarı renkli, kuru alanların temizliğinde mavi renkli, tuvalet ve sifon tankı temizliğinde kırmızı renkli temizlik eldiveni ve bezi kullanılmalıdır (Tablo 1, Tablo 2).
- Temizlik bitiminde malzemeler uygun şekilde yıkanıp kurulanmalıdır.
- Temizlik temizden kirliye doğru yapılmalıdır. Tuvaletler en son temizlenmelidir.
- Kuru süpürme ve silkeleme yapılmamalıdır.
- Temizlik/dezenfektan çözeltileri, paspas, bez ve fırçalar kirlendiğinde/ zamanı geldiğinde değiştirilmelidir.
- Gerekli görülen durumlarda beklenmeden temizlik yapılmalıdır.

Tablo 1. Kullanım alanına göre bez ve kova renkleri

Temizlik alanı	Kova rengi	Bez rengi
Tuvalet hariç bütün ıslak alanlar: Banyo, duş, armatür	Sarı	Sarı
Bütün kuru alanlar: Masa, etajer, cam önü, cam kapı ve kolları, tıbbi cihaz yüzeyleri	Mavi	Mavi
Tuvalet ve Laboratuvar alanları: Klozet, laboratuvar numune çalışma tezgahı	Kırmızı	Kırmızı
Mutfak alanları	Yeşil	Yeşil

Tablo 2. Hastane temizliğinde eldiven kullanımı		
Alan	Eldiven türü	Renk
Temizlik	Plastik	Kırmızı
Evsel nitelikli atık toplama	Plastik	Sarı Mavi
Tıbbi atık toplama	Kumaş üzerine kauçuk kaplı	Turuncu

5.1.1. Kan Ve Vücut Sıvılarının Döküldüğü Bölgede Yapılacak Temizlik:

- Kan ve bütün vücut sıvıları enfekte kabul edilir. Dökülme ve sıçramalarda güvenli bir şekilde temizlik yapılmalıdır.
- Katı yüzeylerin üzerine damlayan ya da sıçrayan sıvıların kâğıt havlu ile kaba kirleri alınmalıdır.
- 1/10 luk sodyum hipoklorit solüsyonu (çamaşır suyu) veya uygun oranlarda hazırlanmış klor tablet çözeltisi ile temizlenip temiz su ile durulanmalıdır (Tablo 3).
- Kullanılan tüm malzemeler tıbbi atık poşetine atılmalıdır.
- Personel işlemi yaparken kişisel koruyucu ekipman (maske, gömlek ve eldiven) kullanmalıdır.
- Temizlik işlemi sonrası eller mutlaka yıkanmalıdır.

Tablo 3. Çamaşır suyu kullanım tablosu

Tavsiye edilen çamaşır suyu gücü	Su miktarı (litre)	CC	Dezenfeksiyon alanı
5000 ppm	1	100	Vücut sıvı atıkları ile kan ve serum döküntüleri
2500 ppm	1	50	Ameliyathaneler, Laboratuvar, Anestezi malzemeleri
500 ppm	1	10	Ameliyathaneler, Laboratuvarlar, koridorlar
200 ppm	1	1	Mutfak yüzeyleri, lavabolar

5.1.2. Paspas Yapılması Yöntemi:

- Eldiven maske giyilmelidir.
- Kliniklerin pencereleri açılarak havalandırılması sağlanmalıdır.
- Süpürme işlemi nemli mop ile yapılmalıdır.
- Paspas arabalarında mavi kovaya temiz deterjanlı su, kırmızı kovaya temiz su konmalıdır.

- Paspas deterjanlı suda yıkandıktan ve iyice sıklıdıktan sonra yüzey temizleyici suda iyice yıkanıp sıklılır ve silme işlemine devam edilir.
- Her oda için yeni su hazırlanır ve işlemler tekrar edilir.
- Paspas işlemi bittikten sonra paspas yıkanır sıklılır ve 100 ölçü suya 1 ölçü çamaşır suyu konularak hazırlanmış çözeltilde 20 dk bekletilir. Paspas kovası deterjanlı su ile yıkanır, durulanır, sıklılır ve kurumaya bırakılır. Paspas kovası da deterjanlı su ile yıkanır durulanır ters çevrilerek kurumaya bırakılır.
- Enfekte hasta odaları temizlendikten sonra kullanılan paspas tıbbi atık kovasına atılmalıdır.
- Paspas arabalarında su hiçbir zaman bekletilmemeli her temizlik öncesi taze hazırlanmalı ve temizlik bittikten sonra kovalar hemen boşaltılıp yıkanmalıdır.

5.2. Risk Alanlarına Göre Temizlik Prosedürü

- Orta ve düşük riskli bölümlerin temizliği su ve deterjanla yapılmalıdır, dezenfektan kullanılmamalıdır.
- Her bölümün temizliği o bölümde çalışan temizlik personeli tarafından yapılmalıdır.
- Lavabolar ve tuvaletler en az günde iki kez sıvı deterjan ile fırçalanarak temizlenmelidir. Bu bölümlerin temizliğinde kullanılan temizlik malzemeleri başka amaçla kesinlikle kullanılmamalıdır.
- Tuvaletler en son temizlenmelidir önce sifon çekilmeli, klozetin içi sıvı deterjan veya ovma maddesi dökülerek tuvalet fırçası ile fırçalanmalıdır. Klozet kapağı ve etrafı ayrı bir sünger ile temizlenip durulanmalıdır. Islak alanlar son olarak durulanmalı ve kurulanmalıdır. Tuvalet temizliğinde dezenfektan kullanılmamalıdır. Tuvalet zemini en son temizlenmelidir. Sıvı sabun kaplarının üstüne ekleme yapılmamalı, içindeki sabun bittiğinde dezenfekte edilip kurutulduktan sonra, içerisine sabun koyulmalıdır.
- Koridorlar ayrı paspas ve deterjanlı su temizlenmeli ve kurulanmalıdır.
- Günün ilk saatleri ve günün sonunda koridorlara ıslak vakum uygulanmalıdır. Gün içinde gereken sıklıkta koridor temizliği yapılmalıdır. Fırça makineleri ve taşıyıcı tanklar her kullanımdan sonra yıkanmalı ve kurulanmalıdır.
- Muayene ve tedavi odaları kullanımdan hemen sonra temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Oda girişine temizlik ve dezenfeksiyon bitene kadar kullanılmaması gerektiğine dair uyarı konulmalıdır.
- Muayene masası, zemin, duvar gibi yüzeylerde oluşan organik madde lekelerini çıkarmak için önce "kuru" temizleme yapılmalıdır (örneğin, süpürme, tek kullanımlık bezle silme). "Islak" temizlik için yüzeyleri ılık su ve yüzeye zarar vermeyecek uygun bir deterjanla temizlenmelidir.
- Çiftlik hayvanları muayene salonları, tedavi odaları ve padoklarda temizlik yapılırken ilk önce dışkı, altlık gibi materyaller uygun çöp kovasına toplanmalıdır. Daha sonra deterjanlı su ile bölgenin temizliği yapılmalı ve uygun bir dezenfektan kullanılarak alan dezenfekte edilmelidir.
- Pet hayvan kliniklerinde yer alan genel alanlar (Enfeksiyöz hastalıklar birimi hariç) günlük olarak otomatik yıkama veya temizleme cihazı ile temizlenmelidir. Enfeksiyöz hastalıklar birimi ise kendine ait temizlik ekipmanı ile temizlenmeli ve burada kullanılan temizlik bezi, paspası vb. malzemeler kesinlikle başka alanlarda kullanılmamalıdır.
- Enfeksiyöz hastalıklar biriminde görevli olan temizlik personeli başka alanlara geçerken tek kullanımlık önlüklerini ve koruyucu ekipmanlarını çıkarmalıdır.
- Ameliyathanelerin temizliği mutlaka temizden kirliye doğru yapılmalıdır. Ameliyatta kullanılan tüm çöpler kırmızı tıbbi atık torbasına konularak ortamdan çıkarılmalıdır. Çöp kovalarının torbaları her ameliyat sonrası değiştirilmelidir. Ameliyat masası, yerler kan ve vücut sıvılarıyla kirlenmişse temizlik sonrası uygun oranda dezenfektanla dezenfekte edilmelidir. Operasyon lambaları her ameliyat sonrası dezenfektanla silinmelidir.
- Eldivenler yırtıldığında, ele iğne batırıldığında veya başka bir yaralanma meydana geldiğinde öncelikle hasta eldiven çıkarılmalı ve derhal yeni bir eldiven ile değiştirilmelidir.
- Temizlik esnasında kesici veya delici bir cisim battığında hemen sabun ve sıcak su ile yıkanmalıdır. Derhal tıbbi tedavi sağlanmalıdır.
- Bu gibi durumlarda görevli personelin tetanoz aşısı sorgulanmalı gerekli durumlarda tetanoz anti-serumu yaptırması da sağlanmalıdır.
- Özellikle; hospitalizasyon veya yoğun bakım birimlerinde bulunan kafes/kabinler ve hastane genelinde bulunan muayene masaları üzerine bulaşan dışkı veya vücut sıvılarını, biyofilmleri ve inatçı organik kalıntıları temizlemek için yüzeylerin ovarak temizlenmesi gereklidir. Bu işlemden sonra yüzey temiz su ile durulanmalıdır. Durulama sırasında veya temizlik kimyasalları kullanırken aşırı püskürtmeyi önlemek için özen gösterilmelidir. Yüksek basınçlı yıkamadan kaçınılmalıdır. Daha yüksek basınçlı yıkamalar inatçı

organik kalıntıların çıkarılmasına yardımcı olabilir, ancak aynı zamanda kalıntıları ve organizmaları yarıklara veya gözenekli malzemelere itebilir. Ayrıca, yüksek basınçlı yıkama, organizmaları daha önce kontamine olmayan alanlara yayabilir.

- Enfeksiyöz hastalıkları biriminde çalışan personel, koruyucu gözlük, eldiven ve sadece bu alanda giyilen önlük ve çizme kullanmalıdır. Enfeksiyöz alanda kullanılan temizlik ekipmanları hastanenin diğer bölümlerine götürülmemelidir.
- Enfeksiyöz hastalıklar birimi veya izolasyon birimlerinde görevli hayvan bakıcısı veya temizlik personeli kafesler/kabinler dışındaki alanın temizliğinden, çöp kutularının boşaltılmasından, camların ve kapıların temizliğinden sorumludur. Hayvan bakıcıları veya temizlik görevlileri hasta çıktıktan sonra kafes ya da kabinlerin temizlik ve dezenfeksiyonunu mutlaka yapmalıdırlar.
- Temizlik sırasında; deterjanlar ve dezenfektanlar birbirleriyle karıştırılmamalıdır.
- Dezenfektan solüsyonu belirtilen konsantrasyonda uygulanmalı ve dezenfekte edilecek alana etkili temas süresi (ilgili patojenleri öldürmek için dezenfektanın yüzeyde ıslak kalması için gereken süre; süre ürüne, konsantrasyona ve hedeflenen patojenlere bağlıdır, ancak genellikle 5-10 dakikadır) boyunca temas etmesi sağlanmalıdır
- Dezenfeksiyon sonrası yüzey temiz suyla iyice durulanmalıdır. Bu husus özellikle kalıntı bırakan dezenfektanlar veya dezenfektandan zarar görebilecek yüzeyler için önemlidir.
- Dezenfektanların; uygun kullanım, antimikrobiyal spektrum, konsantrasyon ve temas süresi için her zaman dezenfektan etiketine uygun hareket edilmelidir.
- Temizlenen ve/veya dezenfekte edilen alana yeni hasta alınmadan önce temizlenen alanın mümkün olduğunca kurumasını beklenmelidir.
- Tehlikeli ve özel alanlarda, geniş spektrumlu (örneğin, 1/100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu) ikinci bir dezenfektan uygulaması, son bir dekontaminasyon adımı olarak düşünülmelidir (Tablo 3).
- Tehlikeli ve özel alanlarda paspaslama için kullanılan ekipman 1/100 oranında sulandırılmış çamaşır suyunda 20 dakika bekletildikten sonra sıcak su ve deterjanla çamaşır makinasında yıkayıp kurutulduktan sonra tekrar kullanıma sokulmalıdır.

Dr. Öğr. Üyesi Fatma GÖRÜCÜ ÖZBEK
Başhekim Yrd.

Dr. Öğr. Üyesi Ebubekir YAZICI
Başhekim Yrd.

Prof. Dr. Musa KORKMAZ
Başhekim
